

υποδράση

9.5

Σχέδια εργασίας σχολείων-μουσείων σχολικού έτους 2011-2012

Αρχαιολογικό
Μουσείο
Βέροιας

Εσπερινό
Γυμνάσιο
Βέροιας

Ένα απόγευμα συντροφιά
με τους μονομάχους της Βέροιας

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

περιεχόμενα

Συμμετέχοντες, σελ. 3

Στόχοι, σελ. 4

Δράσεις, σελ.5

Αξιολόγηση, σελ. 8

Συμμετέχοντες

Σχολείο: Εσπερινό Γυμνάσιο Βέροιας

Τάξη / Τμήμα: Β2

Αριθμός μαθητών: 12

Αριθμός παλιννοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: 7

Χώρες προέλευσης των παλιννοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: Αλβανία

Σύντομη περιγραφή του προφίλ της τάξης και της κατάστασης που διαμορφώνεται:

Οι αλλοδαποί μαθητές του τμήματος μιλούν όλοι ελληνικά, αλλά κάποιοι από αυτούς έχουν πρόβλημα στο γραπτό λόγο και στην ανάγνωση. Οι περισσότεροι από αυτούς έχουν έρθει στην Ελλάδα πριν από πέντε χρόνια. Υπάρχουν όμως και δύο μαθητές που έχουν έρθει πριν από δύο χρόνια και παρακολούθησαν όλη τη χρονιά μαθήματα ελληνικής γλώσσας στην Τάξη Υποδοχής του σχολείου.

Οι σχέσεις μεταξύ των μαθητών του τμήματος είναι γενικά καλές. Δεν παρατηρείται αντιπαλότητα ανάμεσα σε συγκεκριμένες ομάδες μαθητών. Αντιθέτως, οι παρέες τους αποτελούνται από άτομα διαφορετικής εθνικότητας.

Όνομα εκπαιδευτικού: Αλεξάνδρα Καρανίκα.

Μουσείο: Αρχαιολογικό Μουσείο Βέροιας.

Συλλογή ή αντικείμενα που έγιναν αντικείμενα διαπραγματεύσης:

Πέντε επιτύμβιες στήλες, από τις οποίες οι τέσσερις αφορούσαν μονομάχους και ήταν της ρωμαϊκής εποχής, ενώ η μία αφορούσε την καθημερινή ζωή των γυναικών και ήταν της ελληνιστικής εποχής.

Διαπολιτισμική δυναμική που διακρίνεται στα συγκεκριμένα αντικείμενα:

Οι επιτύμβιες στήλες έφεραν μνήμες στους μαθητές από ανάλογα ταφικά μνημεία που είχαν δει σε μουσεία της πατρίδας τους και τους παρακίνησαν να μας μιλήσουν για αυτά.

Όνομα εκπροσώπου του μουσείου: Εύα Κοντογουλίδου, αρχαιολόγος του Αρχαιολογικού Μουσείου Βέροιας.

Στόχοι

Γνωστικοί:

- Να γνωρίσουν οι μαθητές κάποια στοιχεία για το συγκεκριμένο μουσείο, για την ιστορία της Βέροιας, καθώς και για τη ζωή κατά την ελληνιστική και τη ρωμαϊκή εποχή, μέσω των συγκεκριμένων μουσειακών αντικειμένων.
- Να παραγάγουν προφορικό και γραπτό λόγο και να ασκηθούν στην περιγραφή και στην αφήγηση.

Συναισθηματικοί:

- Μέσω της παρατήρησης των αντικειμένων και της συζήτησης, να ανακαλέσουν μνήμες από επισκέψεις σε μουσεία της πατρίδας τους και να μιλήσουν γι' αυτά.

Κιναισθητικοί:

- Με τις κατάλληλες δράσεις, που αναφέρουμε παρακάτω, να αντιληφθούν τις φόρμες, τα υλικά, τα χρώματα και την αισθητική αξία των αντικειμένων του μουσείου και να εκφράσουν κάποιες κλίσεις και δεξιότητές τους.

Παιδαγωγικοί στόχοι με διαπολιτισμική διάσταση:

- Η επικοινωνία και η συνεργασία ατόμων διαφορετικής εθνικότητας που θα βοηθήσουν στην ισχυροποίηση των δεσμών μεταξύ τους.
- Η ελεύθερη έκφραση απόψεων και η συνειδητοποίηση από τους μαθητές κάποιων κοινών πολιτισμικών στοιχείων μεταξύ των λαών.
- Η ανάπτυξη κριτικής σκέψης μέσω της συζήτησης και της ανταλλαγής απόψεων.

Σύνδεση με Πρόγραμμα Σπουδών

Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα δε συνδέεται με το επίσημο πρόγραμμα σπουδών ούτε εντάσσεται σε κάποιο άλλο πρόγραμμα. Όμως θα μπορούσε να συμπληρώσει το μάθημα της Ιστορίας και να συνδεθεί με το μάθημα της Πληροφορικής.

Δράσεις

Το σχολείο, μέσω της φιλολόγου Αλεξάνδρας Καρανίκα, συμμετείχε στην ημερίδα “Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης”, που έγινε στις 19-11-2011 στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, στη Θεσσαλονίκη. Εκεί συναντήθηκε η συγκεκριμένη εκπαιδευτικός με τον αρχαιολόγο κ. Γιάννη Γραικό και μετά από συζήτηση, επιλέχτηκε ως θέμα του προγράμματος ο ρωμαϊκός ναός της Βέροιας.

Τελικά, όμως, κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος, λόγω της συνειδητοποίησης, από την πλευρά της εκπαιδευτικού, των δυσκολιών που παρουσίαζε το θέμα αυτό για τους συγκεκριμένους μαθητές του σχολείου και λόγω της αντικατάστασης, όσον αφορά τη συμμετοχή στο πρόγραμμα, του κ. Γραικού από την κα Εύα Κοντογουλίδου, επίσης αρχαιολόγο του Αρχαιολογικού Μουσείου Βέροιας, υπήρξε τροποποίηση.

Ύστερα από τηλεφωνική επικοινωνία και συνάντηση στο μουσείο στις 29-2-2012, της εκπαιδευτικού και των αρχαιολόγων με τη μουσειολόγο, κα Έλσα Μυρογιάννη, ώστε να δουν τα εκθέματα, επιλέχτηκε για το συγκεκριμένο πρόγραμμα το θέμα των μονομάχων της Βέροιας με τη σκέψη ότι θα ενδιέφερε περισσότερο τους μαθητές.

Στη συνέχεια η κα Κοντογουλίδου, σε συνεργασία με την κα Μυρογιάννη, μας έστειλε σε ηλεκτρονική μορφή υλικό από το μουσείο, που περιλάμβανε φωτογραφίες από τα αντικείμενα διαπραγμάτευσης και κάποιες πληροφορίες γι’ αυτά. Ακολούθησε επίσκεψη της κας Μυρογιάννη στο σχολείο μας, στις 28-3-2012, κατά την οποία, ύστερα από την καθοδήγησή της και με τη βοήθεια ενός φύλλου εργασίας που η ίδια είχε ετοιμάσει, οι μαθητές προσπάθησαν να περιγράψουν προφορικά ένα αγαπημένο τους αντικείμενο για να εξασκηθούν στην περιγραφή αντικειμένου.

Μετά από μία εβδομάδα, σε συνεργασία με τον καθηγητή Πληροφορικής του σχολείου, κ. Τάσο Καργατζή, οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, έκαναν μία έρευνα στο διαδίκτυο, για να βρουν πληροφορίες για την ιστορία της Βέροιας, για τους μονομάχους, τις μονομαχίες, τις θηριομαχίες, την καθημερινή ζωή στη Ρώμη και για την ελληνιστική και ρωμαϊκή περίοδο.

Ύστερα, μέσα στην τάξη, κάθε ομάδα ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της έρευνάς της στις υπόλοιπες ομάδες και έγινε συζήτηση, στην οποία μπόρεσαν να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους όλοι οι μαθητές και να ασκήσουν κριτική σχετικά με κάποια ζητήματα που ανέκυψαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης.

Στη συνέχεια, ύστερα από συνεννόηση της εκπαιδευτικού με την αρχαιολόγο του μουσείου και αφού δόθηκε έγκριση από την ΙΖ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, ορίστηκε ως ημερομηνία της επίσκεψής μας στο μουσείο η 2η Μαΐου 2012.

Κατά την επίσκεψη τους μαθητές συνόδευσαν η κα Καρανίκα και ο διευθυντής του σχολείου, κος Τάσος Τυφλίδης. Το μουσείο άνοιξε εκείνη την ημέρα κατά τις βραδινές ώρες, ειδικά για τη σχολική επίσκεψη, αφού το σχολείο είναι εσπερινό. Αφού προηγήθηκε μια σύντομη ξενάγηση των μαθητών από την κα Κοντογουλίδου σε ολόκληρο το μουσείο, επικεντρωθήκαμε στην αίθουσα όπου υπήρχαν τα αντικείμενα διαπραγμάτευσης.

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε πέντε ομάδες, καθεμιά από τις οποίες αποτελούνταν από έναν Έλληνα/Ελληνίδα και έναν ή δύο Αλβανούς μαθητές/μαθήτριες. Σε κάθε ομάδα δόθηκε από μία φωτογραφία της επιτύμβιας στήλης με την οποία θα ασχολούνταν και με τη βοήθεια της φωτογραφίας αυτής κάθε ομάδα έψαξε και βρήκε μέσα στο μουσείο "το αντικείμενό της", χωρίς όμως να το δουν οι άλλες ομάδες. Έτσι, αναπτύχθηκε μία παιγνιώδης διάθεση που έκανε πιο ελκυστικό το πρόγραμμα στους μαθητές.

Στη συνέχεια κάθε ομάδα, με βάση κάποια φύλλα εργασίας που είχε ετοιμάσει η κα Μυρογιάννη σε συνεργασία με την κα Κοντογουλίδου, προσπάθησε να περιγράψει το συγκεκριμένο μουσειακό αντικείμενο στις υπόλοιπες ομάδες και εκείνες προσπαθούσαν να το βρουν. Αφού όλες οι ομάδες περιέγραψαν τις επιτύμβιες στήλες τους, ζητήθηκε από την καθεμιά να μπει στη θέση του προσώπου που εικονιζόταν στην επιτύμβια στήλη και να αφηγηθεί μία φανταστική ιστορία για αυτό. Έτσι, τα παιδιά εξασκήθηκαν και στην αφήγηση, ενώ συγχρόνως ενεργοποιήθηκε και η φαντασία τους. Επίσης, κάποιοι μαθητές μίλησαν για ανάλογα ταφικά μνημεία της πατρίδας τους.

Την επομένη της επίσκεψης στο μουσείο, ζητήθηκε στην τάξη από κάθε ομάδα να ζωγραφίσει κάποιο από τα εκθέματα που είχε κάνει εντύπωση στους μαθητές και το θυμούνταν. Στη συνέχεια, όλες οι ζωγραφιές παρουσιάστηκαν στην τάξη.

Στην επόμενη φάση του προγράμματος κάθε μαθητής συμπλήρωσε ένα ερωτηματολόγιο που του δόθηκε, ώστε να καταγραφούν οι θετικές και αρνητικές εντυπώσεις από την επίσκεψη στο μουσείο, αλλά και από τις δράσεις που έγιναν στο σχολείο πριν και μετά την επίσκεψη. Έτσι, συγχρόνως, δόθηκε η ευκαιρία στους μαθητές να παραγάγουν και γραπτό λόγο.

Εικόνα 1. Περιγραφή από τους μαθητές ενός αγαπημένου αντικειμένου τους.

Το χρονικό διάστημα που διήρκησε η δράση συνολικά ήταν από τις 29-2-2012 έως και τις 14-5-2012.

Μαθησιακοί πόροι που χρησιμοποιήθηκαν: Κυρίως το διαδίκτυο, εικόνες και φύλλα εργασίας.

Μέθοδοι και τεχνικές: ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ενσυναίσθηση, ανάπτυξη κριτικής σκέψης, θύελλα ιδεών, χρήση Νέων Τεχνολογιών.

Πιστεύουμε ότι η διαπολιτισμική διάσταση του προγράμματος καλύφθηκε κυρίως με την επικοινωνία και τη συνεργασία, μέσα στις ομάδες, ατόμων διαφορετικής εθνικότητας. Οι μαθητές ένιωσαν μέλη ενός ενιαίου συνόλου, χάρηκαν με τη συνεργασία με τους συμμαθητές τους και ένιωσαν ικανοποίηση με τη συμμετοχή της ομάδας τους στο πρόγραμμα. Έτσι, ενισχύθηκαν και οι μεταξύ τους σχέσεις.

Από τις θεωρητικές αρχές που προέκυψαν από το εργαστήριο της ημερίδας πιστεύουμε ότι ενυπάρχουν στις δράσεις μας οι εξής: η βιωματικότητα, η διαθεματικότητα, η ομαδική εργασία, η ερευνητική μάθηση, η κριτική σκέψη, η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών, η χρήση Νέων Τεχνολογιών, η δημιουργία έργου από τους μαθητές, η απελευθέρωση της αυτοέκφρασής τους και η προαγωγή της αποδοχής της διαφορετικότητας.

Εικόνα 2. Έρευνα των μαθητών στο διαδίκτυο.

Αξιολόγηση

Από τις απαντήσεις των μαθητών στο ερωτηματολόγιο που τους μοιράστηκε προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα: οι περισσότεροι μαθητές έμειναν πολύ ικανοποιημένοι από την επίσκεψη στο μουσείο. Ένωσαν θαυμασμό για τα έργα τέχνης με τα οποία ήρθαν σε επαφή και ικανοποίηση για το ότι μπόρεσαν και οι ίδιοι, με βάση τις γνώσεις που είχαν αποκτήσει μέσω της έρευνας και της συζήτησης που έγινε στο σχολείο πριν από την επίσκεψη στο μουσείο, να συμμετάσχουν ενεργά κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος στο μουσείο και να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Επίσης, σε πολλούς μαθητές άρεσε το γεγονός ότι τους δόθηκε η ευκαιρία να ασχοληθούν με κάτι που τους αρέσει, όπως η ζωγραφική.

Γενικά, παρατηρήσαμε ότι η συμμετοχή των παιδιών στις διάφορες φάσεις του προγράμματος ήταν μεγαλύτερη από την αναμενόμενη, γεγονός που μας ευχαρίστησε ιδιαίτερα. Το μόνο αρνητικό στοιχείο ήταν ότι κάποιοι μαθητές δήλωσαν ότι κουράστηκαν λίγο κατά την επίσκεψη στο μουσείο.